

Trends in uitkomsten jeugdmonitor GGD Fryslân

Onder 12 t/m 17 jarige
vmbo- en havo/vwo leerlingen

Dit document is een aanvulling op het online magazine met daarin de resultaten van het [GO Jeugd onderzoek 2016](#). Wegens een wijziging van de onderzoeksmethode zijn de uitkomsten van de GO Jeugd onderzoeken van 2012 en 2016 niet met elkaar te vergelijken. Dit document begint met een toelichting (1) en laat vervolgens een aantal aanvullende analyses zien (2), zodat die uitkomsten van 2016 wel met die van 2012 vergeleken kunnen worden.

1. Toelichting op de aanvullende trendanalyses

Ervaren gezondheid jongeren

De wijziging in onderzoeksmethode heeft er toe geleid dat de onderzoekspopulatie van 2016 iets positiever is dan die van 2012. De ervaren gezondheid is een goede maat om dit verschil aan te tonen (want: dit is een overkoepelend begrip als het gaat om gezondheid). In 2012 had 86% van de onderzoekspopulatie een (zeer) goed ervaren gezondheid. In 2016 is dit 91%. Landelijke trends laten zien dat ervaren gezondheid een heel stabiel percentage is (Volksgezondheidszorg.info, 2017). Hierdoor is het niet aannemelijk dat er sprake is van een stijging van het aantal jongeren met een goed ervaren gezondheid. Het verschil wordt waarschijnlijk verklaard doordat de onderzoekspopulaties van elkaar verschillen in gezondheid.

Wat zijn vergelijkbare onderzoekspopulaties in 2012 en 2016?

Omdat het belangrijk is ontwikkelingen in gezondheid door de jaren heen te kunnen volgen, zijn nieuwe analyses gedaan. Bij deze analyses is gekeken of er in beide jaren groepen te maken zijn die wel op elkaar lijken. Er bleken vier groepen te zijn die in beide onderzoekspopulaties voorkomen. Dit zijn:

- vmbo-leerlingen met een slecht ervaren gezondheid,
- vmbo-leerlingen met een goed ervaren gezondheid,
- havo/vwo-leerlingen met een slecht ervaren gezondheid en
- havo-vwo-leerlingen met een goed ervaren gezondheid.

Daarnaast was het nodig een selectie naar leeftijd te doen. Om die reden zijn alleen jongeren van 12 tot en met 17 jaar zijn meegenomen in de analyses. Deze bewerkingen hebben tot gevolg dat de cijfers uit deze publicatie afwijken van die in de rapporten van 2012 en 2016.

Niet alle onderwerpen in beide onderzoeken zijn vergelijkbaar

In 2016 is voor het eerst een landelijk geharmoniseerde jeugdmonitor uitgevoerd. Dit betekent dat alle GGD'en werken met dezelfde standaardvragen. Een aantal van deze vragen wijkt hierdoor af van 2012. Daarnaast is er in 2016 een aantal nieuwe onderwerpen toegevoegd, zoals weerbaarheid. Hiervan zijn dus geen referentiecijfers uit eerdere onderzoeken.

Wanneer er verschillen in trends bestaan tussen jongeren die naar het vmbo of havo/vwo gaan, zijn deze vermeld. Indien mogelijk is ook de landelijke trend benoemd.

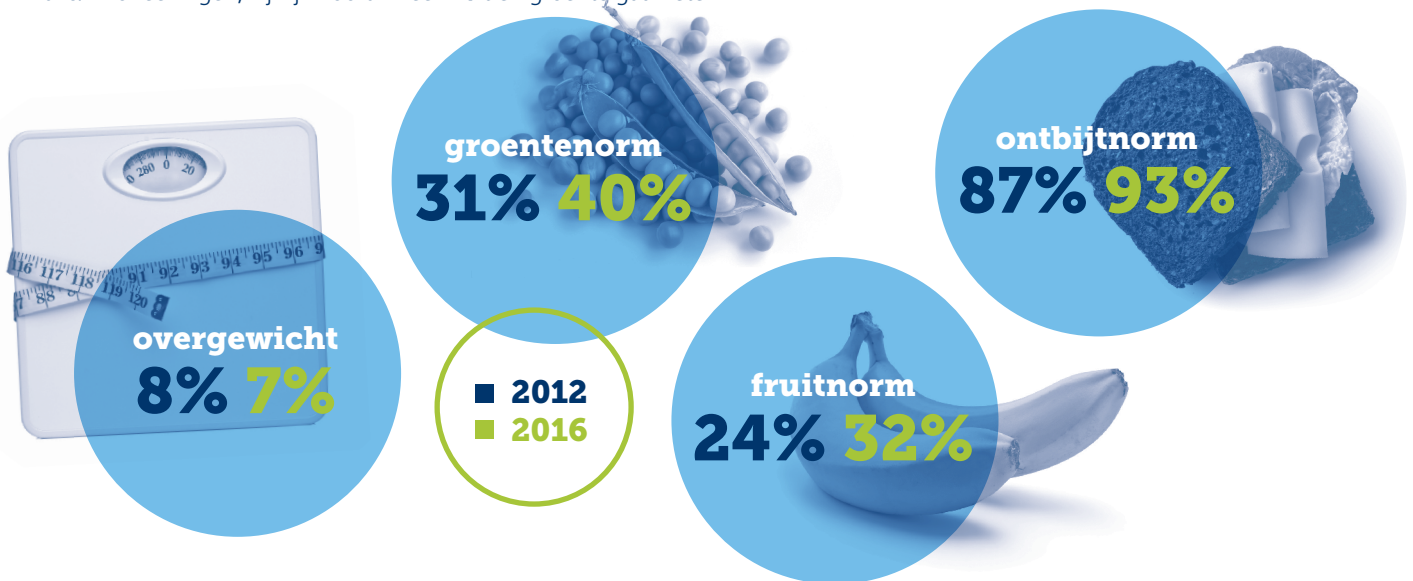

2. De aanvullende analyses

Leefstijl

Het aantal jongeren dat **overgewicht** heeft, is sinds 2008 stabiel gebleven. Ongeveer 7% van de Friese jongeren heeft matig tot ernstig overgewicht. Ook landelijke cijfers laten deze stabilisering sinds 2008 zien. Het landelijk percentage jongeren met overgewicht stabiliseert echter wel op een iets hoger niveau, op ongeveer 12% (Volksgezondheidszorg, info, 2017).

Wanneer gekeken wordt naar de verschillende **voedingsnormen**, is een verbetering te zien. Er zijn meer jongeren die elke dag ontbijten, elke dag voldoende fruit eten en elke dag voldoende groente eten. De grootste stijging is te zien bij havo/vwo-leerlingen, zij zijn vooral meer fruit en groente gaan eten.

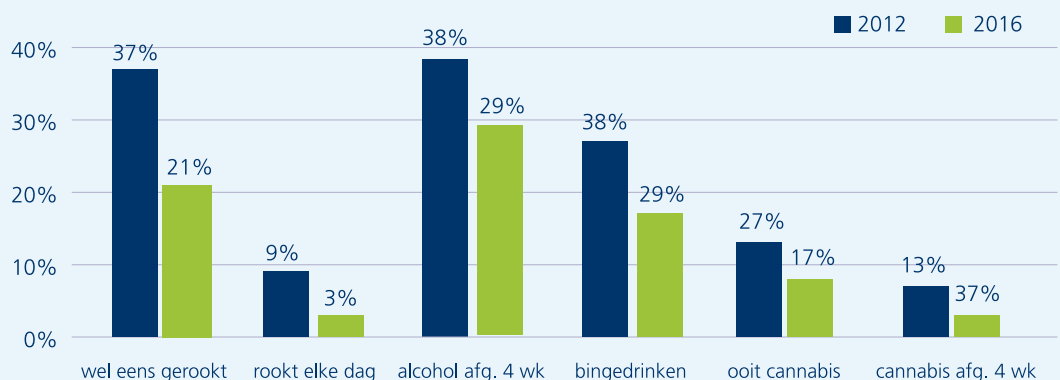
Genotmiddelen

Er is een grote afname te zien in het aantal Friese jongeren dat wel eens **gerookt** heeft. In 2012 had 37% wel eens gerookt, in 2016 is dit nog 21%. Daarnaast neemt ook het aantal jongeren dat elke dag rookt af van 9% in 2012 naar 3% in 2016. Deze afname is ook te zien op landelijk niveau.

Ook zijn er minder jongeren die **alcohol** drinken. In 2012 had 38% van de Friese jongeren in de afgelopen 4 weken voor het onderzoek alcohol gedronken. In 2016 is dit gedaald naar 29%. Het aantal jongeren dat aan bingedrinken doet is gedaald van 27% in 2012 naar 17% in 2016. Beide trends zijn ook landelijk zichtbaar.

Er zijn in Friesland minder jongeren die wel eens **cannabis** gebruikt hebben. In 2012 had 13% wel eens cannabis gebruikt, in 2016 is dit gedaald naar 8%. Het recente gebruik is ook afgenomen. In 2012 had 7% van de jongeren de afgelopen 4 weken voor het onderzoek cannabis gebruikt. In 2016 is dit 3%. Landelijk gezien neemt het aantal jongeren dat ooit cannabis gebruikt heeft af. Het recente gebruik blijft echter stabiel. (Trimbos Instituut, 2015)

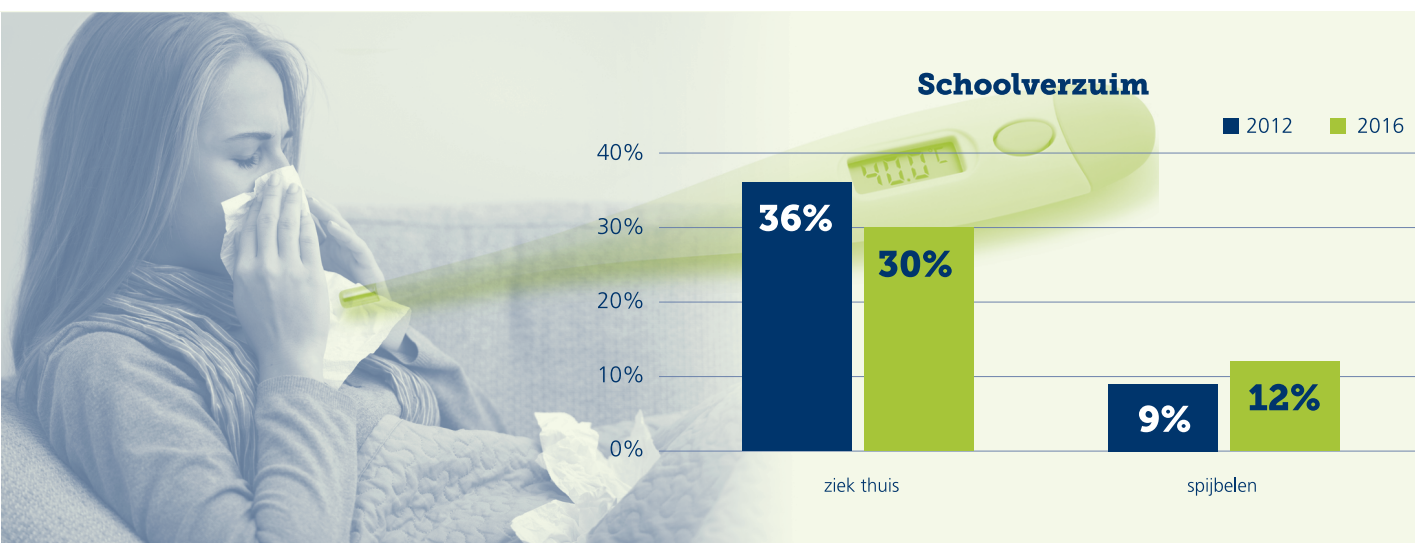
Genotmiddelen

Schoolverzuim

Er is een afname van het aantal jongeren dat **ziek thuisgebleven** is. In 2012 was 36% van de jongeren in de weken voor het onderzoek ziek thuis gebleven. In 2016 is dit gedaald naar 30%. Deze daling is met name zichtbaar bij vmbo-leerlingen. Bij havo/vwo-leerlingen met een slecht ervaren gezondheid is te zien dat zij juist vaker ziek thuisgebleven zijn.

Er is een toename te zien in het aantal jongeren dat **gespijbeld** heeft in de weken voor het onderzoek. In 2012 had 9% van de jongeren gespijbeld. In 2016 is dit toegenomen naar 12%. De stijging van het aantal jongeren dat spijbelt wordt veroorzaakt door een stijging onder havo/vwo leerlingen. Het aantal jongeren op het vmbo dat spijbelt is ongeveer gelijk gebleven. Landelijk is het percentage sinds 2008 stabiel (Nederlands Jeugdinstituut, 2017).

Financiële situatie

Er is sprake van een daling van het aantal jongeren dat aangeeft dat er thuis moeite is geweest rond te komen van het inkomen van hun ouders. In 2012 gaf 12% van de jongeren aan dat er thuis moeite was om rond te komen. In 2016 is dit gedaald naar 9%. Deze daling vindt vooral plaats bij vmbo-leerlingen. Bij havo/vwo-leerlingen is het aantal jongeren dat aangeeft moeite te hebben met rondkomen ongeveer gelijk gebleven.

Trends in uitkomsten jeugdmonitor GGD Fryslân

Onder 12 t/m 17 jarige vmbo- en havo/vwo leerlingen

Bronnen

1. Volkgezondheidszorg.info (2017).
<https://www.volkgezondheidszorg.info/onderwerp/ervaren-gezondheid/cijfers-context/trends#node-trend-ervaren-gezondheid-naar-leeftijd>
2. Volkgezondheidszorg.info (2017).
<https://www.volkgezondheidszorg.info/onderwerp/overgewicht/cijfers-context/trends>
3. Trimbos Instituut - Peilstationsonderzoek 2015: Middelengebruik onder scholieren (2015).
<https://www.trimbos.nl/kerncijfers/peilstationsonderzoek-2015>
4. Nederlands Jeugdinstituut: Schoolverzuim (2017).
<https://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-onderwerp-Schoolverzuim>